

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
FUNDACJI STREFA WOLNOSŁOWA
w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku**

SPIS TREŚCI

1. Dane Fundacji	s. 3
2. Cele, zasady, formy i zakres działalności statutowej	s. 4
2.1. Działalność Fundacji Strefa WolnoSłowa	s. 5
3. Uchwały	s. 27
4. Dane finansowe	s. 28

1. DANE FUNDACJI

Nazwa fundacji:

Strefa WolnoSłowa

Siedziba i adres:

ul. 11 Listopada 24/34, 03-436 Warszawa

E-mail:

info@strefawolnoslowa.pl

Data rejestracji i numer księgi rejestrowej:

- 30.11.2011, sporządzenie aktu notarialnego przez asesora notarialnego Agnieszkę Anitę Kunecką, zastępcę notariusza Elżbiety Drażek, w Kancelarii Notarialnej Niepodległości 159
- 19.12.2011, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, data rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym, **0000405137**

Statystyczny numer identyfikacyjny w systemie REGON:

145929290

NIP

5242748489

Rada fundacji:

Kamil Kamiński

Pietro Luigi Floridia

Zarząd fundacji:

Alicja Borkowska (prezeska zarządu)

Weronika Chinowska (członkini zarządu)

2. CELE, ZASADY, FORMY I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ

Fundacja jest organizacją pozarządową realizującą zadanie sfery pożytku publicznego związane z promowaniem wielokulturowości, tolerancji i szacunku do innych kultur.

STREFA WOLNOSŁOWA ma na celu organizację działań artystycznych, kulturalnych i edukacyjnych nastawionych na dialog międzykulturowy i międzypokoleniowy. Interesują nas inicjatywy na granicy sztuki i interwencji społecznej, poruszające aktualne problemy w Polsce, Europie i na świecie, działania artystyczne angażujące osoby z różnych grup społecznych, umożliwiające spotkanie poprzez sztukę, promujące czynną postawę wobec rzeczywistości społecznej.

Określenie celów statutowych fundacji:

Zgodnie z §9 Statutu Fundacji Strefa WolnoSłowa celem fundacji jest:

- a) Promocja i działanie na rzecz postaw otwartych i tolerancyjnych, dialogu międzykulturowego i międzypokoleniowego, idei społeczeństwa obywatelskiego oraz czynnej, twórczej postawy wobec różnych kultur i wobec rzeczywistości społecznej;
- b) Wspieranie działań z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji,
- c) Działalność artystyczna i animacja kultury nastawione na aktywizację wykluczonych grup społecznych, dialog międzykulturowy i międzypokoleniowy oraz współpracę między społeczeństwami,
- d) Wspieranie działań z zakresu edukacji i integracji europejskiej, praw człowieka oraz działań wspierających demokrację,
- e) Zdobywanie i rozpowszechnianie wiedzy z zakresu dialogu międzykulturowego oraz poszukiwanie nowych, innowacyjnych metod animacji kultury i edukacji wielokulturowej,

Zasady, formy i zakres działalności statutowej z podaniem realizacji celów statutowych

Zgodnie z §10 Statutu Fundacja realizuje swoje cele statutowe w szczególności poprzez:

- a) Organizację i realizację projektów artystycznych, edukacyjnych i badawczych;
- b) Organizację i realizację wydarzeń kulturalnych, festiwali, spektakli teatralnych;
- c) Organizację i realizację artystycznych projektów międzynarodowych, konferencji, warsztatów oraz wymian w celu propagowania idei Fundacji;
- d) Budowanie sieci kontaktów z organizacjami o podobnym charakterze działalności w Polsce i zagranicą;
- e) Współpracę z instytucjami i organizacjami kulturalnymi oraz naukowymi, sektorem gospodarczymi, środkami masowego przekazu w kraju i za granicą

2.1. DZIAŁALNOŚĆ FUNDACJI STREFA WOLNOSŁOWA

2.1.1 ATLAS OF TRANSITIONS 2017-2020

Międzynarodowy projekt *Atlas of Transitions. New geographies for a cross-cultural Europe* opierał się na długofalowej współpracy europejskich instytucji kulturalnych i edukacyjnych (2017-2020). Program zakładał produkcję spektakli, organizację warsztatów, działań badawczych i animacyjnych, które rozwijały społeczny potencjał wiedzy i świadomości na temat migracji.

Fundacja Strefa WolnoSłowa, Teatr Powszechny w Warszawie oraz Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego są polskimi partnerami projektu.

Partnerami zagranicznymi z Włoch, Francji, Grecji, Szwecji, Albanii, Belgii i Egiptu są: ERT – Emilia Romagna Teatro Fondazione, Alma Mater Studiorum – Università di Bologna, Cantieri Meticci, Skampa International Theatre Festival, Backa Teater, Motus Terrae, Tjeter Vizion, Théâtre de Liège, Le Channel scène nationale de Calais i Studio Emad Eddin. Program zakładał produkcję spektakli, organizację warsztatów, działań badawczych i animacyjnych, które będą rozwijały społeczny potencjał wiedzy i świadomości na temat migracji.

Strefa WolnoSłowa w ramach projektu realizowała trzy działania:

1. Od jesieni 2017 do lata 2020 regularnie prowadziła warsztaty twórcze w Ośrodku dla Cudzoziemców na Targówku. Zajęcia otwarte były dla wszystkich kobiet mieszkających w Ośrodku i skierowane przede wszystkim do osób dorosłych, ale zdarzało się, że uczestniczyła w nich również młodzież. Warsztaty to przede wszystkim ćwiczenia ruchowe, oparte o podstawowe metody pracy z ciałem, z elementami tańca i improwizacji. Program zajęć dostosowywany był na bieżąco do potrzeb osób w nich uczestniczących – w zależności od grupy warsztaty skoncentrowane były przede wszystkim na ruchu, ćwiczeniach relaksacyjnych, a innym razem na opowiadaniu historii czy wspólnym pisaniu krótkich tekstów i czytaniu poezji.

2. W 2018 roku przygotowaliśmy premierę spektaklu *Zwierzęta*. Spektakl inspirowany

książką *Od zwierząt do bogów* Yuvala Noaha Harariego jest opowieścią o gatunku człowieka. O tym, jak podporządkował on sobie świat innych istot żywych, wymyślił pojęcia, podziały, struktury i modele, w jakich dziś funkcjonujemy. To stworzona wspólnie przez międzynarodową grupę twórców refleksja nad naszym, „ludzkim” podejściem do zwierząt i przyrody, nad tym, co oznacza bycie człowiekiem.

3. Na 2019 i 2020 rok przewidziałyśmy działania artystyczno-warsztatowe *Azy/ Warszawa*. W 2019 roku odbyło się kilka warsztatów dla grup wielokulturowych oraz działania szkoleniowe dla młodych twórców zainteresowanych pracą ze społecznościami migranckimi. W 2020 roku stworzyłyśmy trzy wielokulturowe grupy warsztatowe – teatralną, muzyczną i wizualną, które wspólnie przygotowały spektakl *Zaczyna się od pszczół*.

- *Zaczyna się od pszczół*

W lutym 2020 roku zaczęliśmy pracę nad spektaklem. Mieliliśmy pracować nad tematem wymierań. Miało być o pięciu masowych, gwałtownych wymieraniach wielu gatunków. I o szóstej katastrofie – współczesnej zagładzie gatunków spowodowanej działalnością człowieka. Wymieranie jest najlepszą okazją do tego, aby stwierdzić, co mamy, czego wolelibyśmy nie tracić i czy w

ogóle jest coś, czego wolelibyśmy nie tracić. Wymieranie nie jest ostateczne, choć tak wydaje się wymierającym. Dzieje się ciągle, ale czasami jest bardziej zauważalne, staje się widzialne, słyszalne, namacalne. Z jakiegoś punktu widzenia jest po prostu zmianą. Próbuje się zapisać tę zmianę. Miało być o wymieraniu, a jest o próbach przetrwania. O unoszących się w powietrzu foliowych rękawiczkach, wyrzuconych prosto na ziemię po wyjściu ze spożywczaka. O wielu foliowych rękawiczkach. I o obserwacji – statystyk, ptaków, sąsiadów i zwałonego drzewa, na którym przez ostatnie tygodnie wyrosły grzyby. O siedemnastu metrach kwadratowych zadłużonej kawalerki, o starej meblościance i locie do domu. O bezrobociu w nie swoim kraju, o pracy w pizamie i snach o delfinach. O intymności przed kamerą, o pękniętej rurze, malowaniu ust przed lustrem i widoku z okna. Bądź z balkonu, jeśli ktoś ma szczęście.

Twórcy i twórczynie:

Lizaveta Bibikava, Mamadou Góo Bâ, Valeria Baradulina, Agnieszka Bąk, Alicja Borkowska, Rawan Boustany, Weronika Chinowska, Ludmiła Dąbrowska, Ray Dickaty, Adam Durjasz, Magdalena Duszyńska-Sasin, Ali Eshghi, Jacek Filc, Lyudmyła Galchun,

Kasia Galon, Rita Guretskaya, Barbie Herman, Vira Hres, Mahina Isaewa, Maksim Jus, Semih Karabas, Bogumiła Karbowski, Adrien Cognac, Alina Kręcisz, Aleksandra Kuśnierkiewicz, Urszula Kuzińska, Pavlo Luhovyi, Olesya Malyugina, Kateryna Matvieieva, Rachel Merrill Moss, Sofya Mironava, Joanna Mueller, Artur Pałyga, Rose Petit, Emil Pietrzyk, Yana Probably, Kasia Stefanowicz, Iryna Silynnyk, Hanna Trubicka, Monika Trzeciak, Ada Tymińska, Magdalena Wojno, Kinga Wołoszyn-Kowada, Łukasz Wójcicki, Szamani Yacoub.

Premiera spektaklu:

27 czerwca 2020 roku, godz. 19.30

Teatr Powszechny im. Zygmunta Hübnera w Warszawie

Spektakl odbył się bez udziału publiczności i był transmitowany na żywo na naszym profilu na Facebooku.

2.1.2 DRAMATURGIE SPOŁECZNE

Dramaturgie społeczne to kontynuacja współpracy Teatru Powszechnego i Fundacji Strefa WolnoSłowa. Ideą projektu jest tworzenie wydarzeń artystycznych, które są wynikiem wspólnej pracy artystów i artystek ze społecznością lokalną – osobami niezwiązanymi profesjonalnie ze sztuką, w różnym wieku i o różnym pochodzeniu kulturowym.

W ramach projektu realizowane były wydarzenia w ramach **Szkoły Dramaturgów Społecznych** – grupy twórczo-szkoleniowej dla osób już piszących i zainteresowanych pisaniem dla teatru zaangażowanego, która skupiona jest wokół idei tworzenia społecznościowego, czerpania z prawdziwych historii uczestników projektu. O część muzyczną projektu dba **Sound in Space Orchestra**, czyli oddolna przestrzeń dla początkujących, ale i profesjonalnych muzyków, jak również miejsce dla wszystkich zainteresowanych eksperymentami z dźwiękiem, improwizacją muzyczną i nauką słuchania.

W ramach projektu Dramaturgie społeczne można było przyłączyć się także do **Międzypokoleniowego Chóru Ruchowego** – działania adresowanego do osób 50 +/-, które łączy pokolenia przez ruch, gimnastykę, choreografię i taniec. Program Chóru zbudowany został na zadaniach ruchowych i ćwiczeniach choreograficznych, które rozwijane były w trakcie kilkumiesięcznego warsztatu zakończonego otwartym pokazem dla publiczności. W pracy nad ruchem i choreografią MCR wykorzystywane były moduły taneczno-gimnastyczne dostosowywane do aktualnych fizycznych możliwości uczestniczek i uczestników chóru.

W 2020 roku dzięki projektowi Dramaturgie Społeczne odbyła się premiera spektaklu ***Odyseja kosmiczna 2021*** – wspólnej produkcji teatralnej Strefy WolnoSłowej i Teatru Powszechnego.

Wszystkim wydarzeniom projektu od kwietnia do grudnia 2020 towarzyszył program spotkań i warsztatów o tematyce ekologiczno-społecznej – **Ogród Powszechny**, w ramach którego powstała instalacja sensoryczno-dźwiękowa dla maluchów *LAS*.

- Szkoła Dramaturgów Społecznych

Roczny cykl spotkań twórczo-szkoleniowych dla osób piszących i zainteresowanych pisaniem dla teatru zaangażowanego społecznie. SDS skupiona jest wokół idei tworzenia społecznościowego, czerpania z prawdziwych historii uczestniczek i uczestników działań artystycznych, inspiracji biografiami osób zaangażowanych w proces twórczy. Punktem wyjścia do pracy w ramach SDS było wieloletnie doświadczenie Artura Pałygi w tworzeniu scenariuszy na podstawie prawdziwych historii, wywiadów, opowieści i biografii, jak również metody improwizacji słownej wykorzystywane przez amatorów współpracujących ze Strefą WolnoSłową.

Metoda pisania zawieszona między artystyczną pracą ze społecznością, reportażem oraz pisaniem dla teatru i aktorów jest szansą dla młodych twórców do sprawdzenia się w tworzeniu na podstawie opowieści innych osób, przeprowadzaniu wywiadów oraz uczestnictwie w kilkumiesięcznym procesie twórczym, który angażuje osoby z różnych grup społecznych, o różnym pochodzeniu kulturowym i w różnym wieku.

Teksty powstałe w ramach pierwszej edycji Szkoły Dramaturgów Społecznych

- ❖ *Wiedźma* - Olesya Malyugina
- ❖ *To jest wolny kraj* - Agnieszka Pogorzelska
- ❖ *Mam tylko dwa policzki i nie mam zamiaru bez końca ich nadstawiać* - Lidia Karbowska
- ❖ *NieLudzie* - Pat Mic
- ❖ *Głos w słuchawce mówi mi, że umrę* - Katarzyna Rodacka
- ❖ *Na zaliczenie. Rewia udramatyzowana*) - Agata M. Skrzypek
- ❖ *Księga Eliasza* - Viktor Troyan
- ❖ *1200 Volt* - Łukasz Wójcicki
- ❖ *Hedwiga i jej goście* - Shamani Yacoub

- Sound In Space Orchestra

Sound in Space to przestrzeń dla początkujących, ale i profesjonalnych muzyków, jak również miejsce dla wszystkich zainteresowanych eksperymentami z dźwiękiem, improwizacją muzyczną i nauką słuchania.

Sound in Space Orchestra to otwarta grupa improwizacji muzycznej stworzona pod batutą Raya Dickat'ego przez uczestników wcześniejszych warsztatów muzycznych Strefy WolnoSłowej. Uczestnicy i uczestniczki biorący udział w warsztatach oraz tworzący oprawy muzyczne do spektakli Strefy w poprzednich latach zainicjowali powstanie bardziej profesjonalnej grupy, która

koncertuje niezależnie od spektakli Strefy, jak również pracuje nad wytwarzaniem własnych instrumentów w oparciu o eksperymenty warsztatowe i regularną praktykę wytwarzania dźwięków i komponowania muzyki. Zajęcia Sound in Space Orchestra Open są warsztatami otwartymi co tydzień dla społeczności, dla grup międzykulturowych i międzypokoleniowych, dla nowych członków i członkiń niezależnie od ich wcześniejszego doświadczenia muzycznego. Zajęcia prowadzi Ray Dickaty, czasem wspólnie z innymi muzykami związanymi z Warsaw Improvisers Orchestra – warszawską orkiestrą improwizowaną zrzeszającą ponad 60 profesjonalnych muzyków. Równolegle do otwartych warsztatów improwizacyjnych Sound in Space Orchestra spotyka się na próbach / zaawansowanych zajęciach dla osób, które mają już doświadczenie muzyczne zdobyte w poprzednich latach warsztatów muzycznych Strefy WolnoSłowej. Zajęcia te poświęcone są przygotowywaniu muzyki do innych działań, jak również komponowaniu utworów na samodzielne koncerty orkiestry oraz budowaniu autorskich instrumentów do wykorzystania w pracy warsztatowej i na koncertach.

Grupa Sound in Space w 2020 roku grała koncerty w przestrzeni Teatru i Stołu Powszechnego.

- ❖ Koncert Natana Kryszaka oraz Grupy Robactwo.
- ❖ Sound in Space Orchestra: Łukasz Kacperczyk, Piotr Melech, Piotr Dąbrowski i Veranika Los.
- ❖ Koncert online Sound In Space Orchestra transmitowany na VOD Teatru Powszechnego.

Regularnie nagrywa też podcasty. Podcasty przygotowywane przez Alego Eshghi to programy muzyczne zbierające materiały stworzone przez całą orkiestrę, jak i

indywidualne prace grających w niej muzyków oraz artystów współpracujących.

- Sound in Space Podcast – Episode 10 – koncert
realizacja: Alireza Eshghi
wykonawcy: Ray Dickaty, Agnieszka Bąk, Kasia Dru, Jacek Filc, Emil Pietrzyk, Ali Eshqi, Urszula Kuzińska, Hanna Trubicka, Paulina Kowalska, Ada Tymińska
30 listopada 2020
- Sound in Space Podcast – Episode 9 – koncert
realizacja Alireza Eshghi
wykonawcy: Ray Dickaty, Magda Darrien, Agnieszka Bąk, Iza Niespodziewańska, Kasia Dru, Piotr Podrowski, Jacek Filc, Veronika Los, Emil Pietrzyk, Ali Eshghi, Urszula Kuzińska, Hanna Trubicka
23 listopada 2020
- Sound in Space Podcast – Episode 8
realizacja Alireza Eshghi
22 października 2020
- Sound in Space Podcast – Episode 7
realizacja Alireza Eshghi
12 września 2020
- Sound in Space Podcast – Episode 6
realizacja Alireza Eshghi
11 sierpnia 2020
- Sound in Space Podcast – Episode 5
realizacja Alireza Eshghi
24 lipca 2020
- Sound in Space Podcast – Episode 4
realizacja Alireza Eshghi
16 czerwca 2020
- Sound in Space Podcast – Episode 3
realizacja Alireza Eshghi
27 maja 2020
- Sound in Space Podcast – Episode 2
realizacja Alireza Eshghi
17 maja 2020
- Sound in Space Podcast – Episode 1
realizacja Alireza Eshghi
18 kwietnia 2020

- Międzypokoleniowy Chór Ruchowy

W pierwszym sezonie MCHR warsztaty z powodu pandemii odbywały się online. Spotkanie finałowe zorganizowaliśmy w Parku Skaryszewskim, a do udziału zaprosiliśmy zarówno osoby uczestniczące do tej pory w zajęciach online, jak i te, które przychodziły na cotygodniowe spotkania do sali warsztatowej Stołu Powszechnego przed pandemią, ale też wszystkich, którzy nigdy jeszcze z nami nie ćwiczyli i chcieli spróbować .

- *Odyseja kosmiczna 2021*

Dobrze oderwać się od Ziemi.

Szczególnie, jeśli na Ziemi wrze, a przed nami podróż na Marsa, gdzie wszystko można zacząć od nowa. Co będzie potrzebne? Sadzonki drzew? Pszczoły? Muzyka? Nowy język? Rytuały? Broń? Lecimy. Zamknięci w małej kapsule, niczego nie musimy. Tylko nauczyć się żyć ze sobą nawzajem.

Wszystko jest zautomatyzowane, zaprogramowane, sterowane z oddalającej się Ziemi – przez kogoś innego. Patrzymy w gwiazdy, słuchamy kosmicznej ciszy. Dobrze pobyć w stanie nieważkości, nim znowu zderzymy się z grawitacją.

Dziesięć, dziewięć, osiem, siedem, sześć...

obsada – Grzegorz Falkowski (Teatr Powszechny w Warszawie), Vira Hres, Michał Jarmicki (Teatr Powszechny w Warszawie), Natalia Łągiewczyk (Teatr Powszechny w Warszawie), Pavlo Luhovyi, Maria Robaszkiewicz (Teatr Powszechny w Warszawie), Iryna Sylinyk

reżyseria – Alicja Borkowska

tekst (na podstawie improwizacji aktorskich) – Artur Pałyga

współpraca dramaturgiczna – Joanna Mueller, Igor Stokfiszewski

scenografia – Agata Skwarczyńska

współpraca kostiumograficzna – Alicja Kamaj

choreografia – Katarzyna Stefanowicz

muzyka – Ray Dickaty

inspicjentka i producentka – Magdalena Duszyńska-Sasin

współpraca producencka – Weronika Chinowska

- *Ogród Powszechny*

Ogród Powszechny to ogród społecznościowy oraz przestrzeń na działania artystyczne. To miejsce wymiany wiedzy, doświadczeń i umiejętności. W Ogrodzie staramy się stwarzać szansę do rozmowy i eksperymentowania nowych praktyk życia we wspólnocie, zachęcać do wspólnych działań sąsiedzkich, do aktywnego życia w społeczności, do dbania o ludzi i miejsca w naszym otoczeniu.

W ramach Ogródu Powszechnego w 2020 roku odbywały się warsztaty z kreatywnego pisania, zajęcia sensoryczne dla dzieci, których efektem była instalacja performatywna *LAS*, spotkania i warsztaty podejmujące tematykę męskości, dyskusje filozoficzne, oraz powstawały filmy instruktażowe dotyczące uprawy roślin w przydomowych ogródkach.

➤ **INSTALACJA *LAS***

W *Lesie* próbujemy przywołać wszystkie te inspiracje przez kształty, formy, faktury i dźwięki, tak aby stworzyć schronienie od pędu i hałasu miasta, miejsce odpoczynku i beztroskiej, ale mądrej zabawy. W świat lasu wprowadza historia pewnego drzewa, które zanim prawdziwym drzewem się stało, jako małe nasionko zamieszkało w ciepłej, miękkiej, pachnącej i wilgotnej ziemi. Otwarta struktura spektaklu pozwala dzieciom na płynne przejście z pozycji widza do roli aktywnego uczestnika, który wszystkimi zmysłami poznaje bogactwo *LASU*.

LAS to przestrzeń działająca na wszystkie zmysły dziecka. To przestrzeń do dotykania, eksperymentowania, pociągania, przekładania, wyciągania, grania, turlania, przeciskania. Przestrzeń odpowiadająca na naturalną potrzebę poznawania świata przez najmłodszych, do wspólnej zabawy dzieci z rodzicami i dzieci z innymi dziećmi, do obserwacji i działania. Inspiracją do

stworzenia instalacji był las - najbardziej złożony, bogaty i dynamiczny ekosystem lądowy.

Do udziału w instalacji zaproszone były dzieci w wieku od 6 miesięcy do 3 lat wraz z opiekunami. Pokazy odbyły się 27, 28, 29 i 30 października.

koncepcja i animacja: Katarzyna Stefanowicz, Weronika Chinowska
scenografia, projekt i wykonanie: Ewa Woźniak, Barbara Wojtkowiak

muzyka: Ray Dickaty

występują: Katarzyna Stefanowicz, Weronika Chinowska

współpraca: Inga Tolsdorf, Ida Bączek, Vera Arslaner, Ada Tymińska

opieka: Magdalena Duszyńska-Sasin

➤ **FILOZOFIA W OGRODZIE**

Cykl spotkań filozoficznych w Ogrodzie trwa od 2016 roku. Gośćmi Tomasza Stawiszyńskiego i Pawła Boguszewskiego są naukowcy, filozofowie, socjologowie, badacze, którzy w dyskusji z prowadzącym oraz uczestnikami spotkań zastanawiają się nad rozwikłaniem kwestii filozoficznych prowokując jeszcze więcej pytań i wątpliwości.

W 2020 roku cykl Filozofia w Ogrodzie z powodu pandemii przeniósł się do wirtualnej rzeczywistości. Dyskusje poświęcone były tematyce religii, śmierci, żałoby, zagłady ludzkości i końca świata, rozmawialiśmy o pandemii i jej konsekwencjach oraz próbowaliśmy zrozumieć jak funkcjonują wirusy. Gośćmi spotkań byli między innymi: dr Sebastian Duda, prof. Małgorzata Jacyno, prof. Jacek Hołówka, prof. Lech Nijakowski, Lama Rinczen i wielu innych.

Spotkania odbywały się we środy o godzinie 19.00, dwa razy w miesiącu, za pomocą aplikacji ZOOM, a niektóre z nich można było oglądać na żywo na Facebooku Strefy WolnoSłowej.

➤ **PISANIE CO WTOREK**

Zajęcia polegają na nauce kreatywnego pisania i zabawie słowem. Opierają się na anglosaskiej metodzie kreatywnego pisania skupionej na rozwijaniu wyobraźni literackiej, odwagi w eksperymentowaniu z językiem oraz swobody ekspresji twórczej. Udział w nich nie wymaga doświadczenia, są dostępne dla każdej osoby chcącej pisać. Teksty powstają na podstawie pomysłów i inspiracji uczestników/czek danego spotkania.

Warsztaty odbywały się za pomocą aplikacji ZOOM, w każdy wtorek od kwietnia do lipca i od września do listopada.

➤ CZUŁA MĘSKOŚĆ

Czuła Męskość to cykl warsztatów i dyskusji poświęconych tematyce męskości. Spotkania były przestrzenią do mówienia o sobie, swoim doświadczeniu bycia mężczyzną, bycia socjalizowanym do ról płciowych, przekraczaniu ich oraz dzielenia się związanymi z nimi emocjami i przemyśleniami.

Warsztaty odbywały się za pomocą aplikacji ZOOM lub, kiedy było to możliwe, na żywo w małych grupach 6-8 osobowych; w sumie uczestniczyło w nich 90 osób. W dyskusjach można było wziąć czynny udział również za pomocą aplikacji ZOOM, z czego skorzystało dodatkowo 180 osób, albo obejrzeć transmisje ze spotkania na Facebooku Stołu Powszechnego, gdzie nagrania obejrzało ponad 6 000 widzów.

➤ ZAJĘCIA OGRODNICZE

Z powodu pandemii zmieniliśmy formę cyklu z warsztatowej na filmową. W wyniku powstało 11 filmów instruktażowych dotyczących prac w przydomowym ogrodzie.

Z nagrań mogliśmy nauczyć się między innymi jak uprawiać pomidory koktajlowe na balkonie oraz jak zarządzać przestrzenią na niewielkiej grządce, dowiedzieliśmy się o pielęgnacji drzew cytrusowych, tworzeniu tzw. "zielonej ściany", poznaliśmy przepisy na opryski na mszyce i inne preparaty na różnego rodzaju choroby roślin.

Filmy były publikowane od kwietnia do sierpnia na Facebooku Strefy WolnoSłowej i obejrzało je w sumie 41 827 osób.

➤ ZAJĘCIA SENSORYCZNE DLA DZIECI

Warsztat łączył elementy muzyczne - śpiewanie, granie na instrumentach, z zabawami pozwalającymi na swobodne i twórcze eksperymenty, pogłębiające odczucia sensoryczne oraz pobudzające procesy poznawcze u dziecka. Zajęcia przeznaczone były dla dzieci do 3 roku życia.

Z powodu pandemii warsztaty odbywały się za pomocą aplikacji ZOOM. Każdorazowo w zajęciach brało udział od 5 do 9 dzieci wraz z opiekunami. W sumie z warsztatów skorzystały 52 osoby.

Projekt Dramaturgie Społecznej 2020 był współfinansowany ze środków miasta stołecznego Warszawy.

2.1.3 MY

Grupa performerek i performerów o różnym pochodzeniu kulturowym, związanych ze Strefą WolnoSłową oraz wybranych w ramach open-callu, pracowała nad zagadnieniem troski, na jej znaczeniu i możliwościach jej wyrażania oraz doświadczania. Grupa wykorzystywała przedmioty codziennego użytku, opowiadając historie na podstawie własnych doświadczeń, dzieląc się wizjami

dotyczącymi tego, kim jesteśmy i co nas porusza.

Uczestnicy przyglądali się własnym doświadczeniom oraz wzorcom, które otrzymujemy w domach, relacjach i kulturze. Zastanawiali się, co oznacza troska o siebie i dbanie o innych. Oprócz pracy nad tematem przewodnim we własnym gronie grupa miała również okazję skorzystać z warsztatów narzędziowych prowadzonych przez twórców / performerów / animatorów współpracujących ze Strefą. Warsztat przygotowawczy miał na celu położyć podstawy pod wspólną pracę przez następne miesiące. W ramach zajęć uczestnicy poznali się, przygotowali podstawy pod research do projektu, opracowali metody dalszej pracy oraz dyskutowali nad ostateczną formą performansu odpowiadającą kompetencjom osób tworzących zespół twórczy.

Warsztaty prowadzone były przez:

Igora Stokfiszewskiego – inspiracje do pracy, omówienie aspektów pracy ze społecznościami, Agnieszkę Różyńską – podejmowanie decyzji w grupie, kolektywny proces twórczy, Raya Dickatyego – improwizacja muzyczna w działaniu twórczym, Alicję Borkowską – praca na prawdziwych historiach i biografiach w działaniu twórczym, Michała Salwińskiego – metody grupowej teatralnej improwizacji w działaniu twórczym, Łukasza Wójcickiego – praca nad choreografią, ruchem.

Efektem pracy kolektywnej uczestników był interaktywny performans pt. *Języki troski*, odbywający się, ze względu na sytuację covidową, na platformie zoom.us w dniach 27, 29 i 30 grudnia 2020.

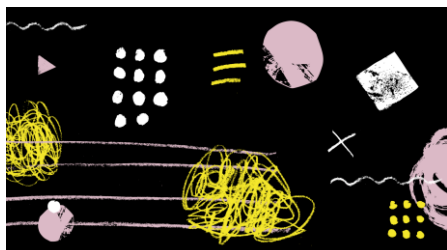
Twórcynie / Twórcy, Performerki / Performerzy: Lizaveta Bibikava, Rachel Merrill Moss, Szymon Misiek, Vera Popova, Michał Salwiński, Patryk Wasilewski.

Reżyseria: Michał Salwiński

2.1.4 INSTYTUT OTWARTY

INSTYTUT OTWARTY Strefy WolnoSłowej 2020

Instytut Otwarty to miejsce twórczych wrażliwości i artystycznych praktyk.

Kilka miesięcy wspólnej pracy artystycznej, edukacji w działaniu, wymiany technik, narzędzi, historii przybliży uczestniczkom i uczestnikom sztukę opartą na procesie i zaangażowaniu. Nasz program artystyczno-społeczny kierujemy do twórczyń, animatorów kultury, społeczniczek i aktywistów o różnym pochodzeniu kulturowym. W ramach

Instytutu Otwartego proponujemy proces szkoleniowy oraz wspólne działania artystyczne. Zastanawiamy się nad metodami pracy twórczej ze społecznościami. Nad tym, jak czerpiąc z różnych dziedzin, inicjować wydarzenia artystyczne z udziałem grup migranckich, uchodźczych, angażując osoby w procedurze azylowej oraz niezwiązane profesjonalnie ze sztuką. Osią programu stanie się doświadczenie sztuki ukierunkowanej na zniwelowanie podziałów na "my" i "oni" w odniesieniu do społeczności cudzoziemskich oraz na budowanie wspólnej tożsamości społecznej w ramach przygotowanej instalacji. Program IO wynika z przekonania, że wspólne doświadczenie twórcze w grupie międzykulturowej przyczynia się do refleksji nad społeczną odpowiedzialnością za bycie razem.

Prace Instytutu Otwartego zostały zaprezentowane podczas wernisażu online w kwietniu 2021 roku.

KALENDARIUM INSTYTUTU OTWARTEGO 2020:

Program Instytutu Otwartego to proces edukacyjny, na który składa się cykl warsztatów oraz część praktyczna polegająca na stworzeniu konceptu i realizacji działania artystycznego angażującego społeczność, pod opieką zespołu kuratorskiego w składzie Alicja Borkowska, Agnieszka Różyńska, Igor Stokfiszewski.

ZJAZD 1

10-11 października 2020 r.

TWÓRCZA WRAŻLIWOŚĆ

Pierwszy zjazd otworzyliśmy praktycznymi formami budowania bezpieczniejszej przestrzeni do wspólnej pracy. Zastanowiliśmy się nad rolą artystki, animatora, aktywisty we wzmacnianiu społeczności narażonej na wykluczenie. Z jednej strony przyjrzelśmy się artystkom i artystom, którzy zajmują się sztuką dokumentalną, z drugiej tym tworzącym sztukę partycypacyjną. W doświadczeniach, rozmowach i

bliskich spotkaniach, które pozwoliły nam poznać siebie i swoje praktyki twórcze zastanowiliśmy się nad tym, jak sztuka buduje wspólnotę oraz jak wpływa na ludzi czynnie zaangażowanych w działania artystyczne w swojej społeczności. Spotkanie było aktywną refleksją (w działaniu) nad tym, co oznacza czerpanie z ludzkich historii i biografii w celu stworzenia dzieła artystycznego, jakie towarzyszą mu możliwości i zagrożenia.

Agnieszka Róż - robotnica kultury, opiekunka procesów twórczych nastawionych na zmianę społecznych postaw i przeciwdziałanie wykluczeniom, pomysłodawczyni Instytutu Otwartego. Od lat programuje i prowadzi projekty artystyczno-społeczne oraz buduje przestrzenie edukacyjne w nurcie gestalt. Kuratorka m.in. *Generator Malta* w ramach Malta Festival Poznań (2016- 2019), akademii dla młodych twórczyń i twórców *Sąsiedztwo – granice bliskości* (2016-2019), działań dla młodzieży: *H2O* *The future will involve us* (2020), *Eksperyment: DIALOG* (2017). Uczy jak projektować i wdrażać działania społecznie odpowiedzialne w instytucjach kultury, sztuki i organizacjach pozarządowych. Edukatorka kulturowa w ramach programów *Struktury Kultury* (Ogólnopolski Program Bardzo Młoda Kultura, 2016, 2017), *Centrum Praktyk Edukacyjnych* (2016, 2015), *Koalicja Kulturotwórców* (FIO, 2016, 2018).

Alicja Borkowska - założycielka i współtwórczyni Strefy WolnoSłowa, reżyserka, animatorka kultury, absolwentka Wydziału Wiedzy o Teatrze w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie oraz Polskiej Szkoły Reportażu. Studiowała na wydziale DAMS na Uniwersytecie w Bolonii, gdzie przez wiele lat współpracowała również z Teatro dell'Argine. Reżyseruje spektakle, prowadzi warsztaty teatralne dla dzieci i dorosłych, od lat w ramach działań Strefy WolnoSłowa realizuje międzykulturowe spektakle, warsztaty i działania teatralne.

ZJAZD 2 **24-25 października 2020 r.**

Dzień 1

SZTUKA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ MIĘDZY RYTUAŁEM I AKTYWIZMEM

Sztuka ze społecznością wywodzi się z dwóch źródeł - kultury czynnej i sztuki zaangażowanej. Dostarcza społecznościom narzędzi indywidualnej i zbiorowej transformacji w zgodzie z ich egzystencjalnym, kulturowym i politycznym zapleczem, po to, by umocnić w nich poczucie podmiotowości, pozwalające skutecznie oddziaływać na kształt otaczającej je rzeczywistości. Sięgając po przykłady działań artystycznych z zakresu sztuki partycypacyjnej, zaangażowanej, sztuki politycznej i teatru wspólnoty przedyskutowaliśmy fundamenty podejścia do współczesnej *community art*.

Igor Stokfiszewski - badacz kultury, aktywista. Autor książek *Zwrot polityczny* (2009) i *Prawo do kultury* (2018). Współredaktor m.in. tomu *Sztuka ze społecznością* (2018) opracowanego wspólnie z Izabelą Jasińską i Jaśminą Wójcik, z którą od 2013

stale współpracuje przy jej przedsięwzięciach angażujących lokalne społeczności. Najszerzej znane jest ich trwające blisko dekadę działanie ze społecznością byłych pracowników i pracownic fabryki w Ursusie, podsumowane pełnometrażowym dokumentem kreatywnym *Symfonia fabryki Ursus* (2018). Stokfiszewski współpracował również m.in. z Workcenter of Jerzy Grotowski and Thomas Richards, z kolektywem Rimini Protokoll i artystami: Arturem Żmijewskim, Pawłem Althamerem oraz Katarzyną Górą. Jest członkiem zespołu Krytyki Politycznej, rady organizacji European Alternatives i międzynarodowego think-tanku miejskiego Minim - Municipalist Observatory. Stale współpracuje z Europejską Fundacją Kultury.

Dzień 2.

RELACJE W GLOBALNYM ŚWIECIE. TRENING MIĘDZYKULTUROWY I ANTYDYSKRYMINACYJNY

W oparciu o międzykulturowe doświadczenia osób uczestniczących w zajęciach oraz o różnorodne – tradycyjne i najnowsze – metody treningu międzykulturowego, poruszyliśmy zagadnienia dotyczące różnorodności i wrażliwości międzykulturowej, a także kwestie związane ze współczesnym rasizmem, etnocentryzmem i daltonizmem kulturowym. Rozmawialiśmy o tym, jak kształtować w sobie elastyczność perspektyw i akceptację na inność i jak to może nam pomóc w świadomej pracy z innymi. Pracowaliśmy z ciałem, krzykiem i oddechem, technikami *emotional release, shaking*, bioenergetyką z elementami ruchu intuicyjnego. Zajrzeliśmy w głąb siebie, wracając do tego, kim naprawdę jesteśmy, czego potrzebujemy i jak się z tym czujemy. Warsztat był okazją do zbudowania i rozwinięcia swojej kompetencji międzykulturowej, tak potrzebnej do dobrych relacji ze sobą i innymi w globalnym świecie.

Margaret Amaka Ohia-Nowak – językoznawczyni i kulturoznawczyni, trenerka międzykulturowa i antydyskryminacyjna. W swoich warsztatach opiera się m.in. na pracy z ciałem, krzykiem i oddechem, NVC oraz technikach *self-awareness*. Obroniła doktorat na temat przejawów rasizmu w polszczyźnie. Absolwentka specjalistycznych seminariów poświęconych rasizmowi, ksenofobii, komunikacji równościowej i wielokulturowości. Współpracuje m.in. z Uniwersytetem Marie Curie-Skłodowskiej, Polską Akcją Humanitarną, Stowarzyszeniem Edukacji Krytycznej, Global Learning & Education Network i Stowarzyszeniem *Nigdy Więcej*. Jest Certyfikowaną Trenerką FRIS®.

ZJAZD 3

7-8 listopada 2020 r.

OD RZECZYWISTOŚCI DO METAFORY I Z POWROTEM

Jak łączyć motywy, wydarzenia i doświadczenia naszej codzienności z literaturą? Warsztat eksplorował metody montażu literackiego istniejących tekstów z aktualnymi wydarzeniami i bezpośrednimi doświadczeniami uczestników i uczestniczek artystycznych działań ze społecznością. W czasie ćwiczeń przyglądaliśmy się

połączeniom o charakterze tematycznym i morfologicznym tworząc teksty oraz mapy konceptualne i emocjonalne oparte nie tylko na literaturze, ale też na innych materiałach artystycznych, wizualnych, reportażowych, czy tekstach filozoficznych. Wykorzystaliśmy narzędzia wzbogacające teksty kultury o analogie, a także te, które pozwoliły nam je zdekonstruować, przekształcić czy przepisać na nasze doświadczenia. Warsztat przybliżył metodę wieloletniej pracy Pietra Floridii nad scenariuszami wydarzeń performatywnych z udziałem społeczności, tworzonych m.in. we Włoszech, Maroku, Palestynie, Iranie czy Brazylii.

ZJAZD 4 **21-22 listopada 2020 r.**

PAMIĘTAM, ŻE...

Warsztat był okazją do bezpośredniego doświadczenia pracy twórczej w grupie wielokulturowej. Zajęcia bazowały na metodach pracy z ciałem oraz na improwizacjach słownych i ruchowych umożliwiających twórcze przekształcenia prawdziwych historii i skrawków biografii na materiały ciekawe performatywnie. Stworzyliśmy chór głosów i ciał korzystając z takich narzędzi jak animal flow, natural movement czy z elementów choreografii eksperymentalnej. Zadawaliśmy pytania o nasze miejsce w przestrzeni i w świecie, sięgając do wspomnień, pamięci zdarzeń, ruchów i działań. Warsztat wykorzystywał metody pracy warsztatowej z grupami wielokulturowymi Strefy WolnoSłowej oraz czerpał z doświadczeń choreograficznych Grupy Ruchomej.

Alicja Borkowska - założycielka i współtwórczyni Strefy WolnoSłowa, reżyserka, animatorka kultury, absolwentka Wydziału Wiedzy o Teatrze w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie oraz Polskiej Szkoły Reportażu. Studiowała na wydziale DAMS na Uniwersytecie w Bolonii, gdzie przez wiele lat współpracowała również z Teatro dell'Argine. Reżyseruje spektakle, prowadzi warsztaty teatralne dla dzieci i dorosłych, od lat w ramach działań Strefy WolnoSłowa realizuje międzykulturowe spektakle, warsztaty i działania teatralne.

Łukasz Wójcicki - jako performer, tancerz i muzyk, od 2008 roku związany jest z teatrem Komuna/Warszawa a od 2016 z działaniami teatralno-performatywnymi fundacji Strefa WolnoSłowa w ramach której prowadzi m.in. Międzypokoleniowy Chór Ruchowy. Absolwent III Akademii Praktyk Teatralnych *Gardzienice* i dwuletniego kursu *Choreografii w Centrum* kolektywu Centrum w Ruchu. Współtworzy artystyczny kolektyw performersko-taneczny Grupa Ruchoma oraz otwartą inicjatywę choreograficzną Przestrzeń Wspólna. Instruktor sportu.

ZJAZD 5 **5-6 grudnia 2020 r.**

SZTUKA ROZMOWY

Warsztat był wprowadzeniem do tematu rozmów o historiach osobistych. Rozmawialiśmy o tym, jak się do nich szykować, co przemyśleć wstępnie, jak nastroić się emocjonalnie. Gdzie wypatrywać mielizn i jak dbać o granice. Swoje własne oraz bohaterów i bohaterek. Ćwiczenia praktyczne połączyliśmy z analizą krytyczną wybranych tekstów.

Justyna Dąbrowska - absolwentka psychologii na Uniwersytecie Warszawskim, redaktorka, autorka, psychoterapeutka. Założycielka i wieloletnia redaktor naczelna miesięcznika *Dziecko*. Jako autorka wydała między innymi: *Matka młodej matki*, *Nie ma się czego bać*. *Rozmowy z Mistrzami* oraz *Miłość jest warta starania*. Jako współautorka: *Jaka piękna iluzja* (wraz z Magdaleną Tulli), *Rozmowy o odpowiedzialności* i *Psychoterapia dziś*. Uznaje rozmowę za najistotniejszy element bycia i przekraczania samotności.

Większość wydarzeń w ramach Instytutu jest współorganizowana przez Strefę Wolnościową i Jasną 10. Warszawską Świetlicę Krytyki Politycznej w ramach programu Centrum Jasna finansowanego ze środków Miasta Stołecznego Warszawy.

Partnerzy programy Centrum Jasna: Fundacja Automatophone, Fundacja Kaleckiego, Kolektyw Kem, Widok. Fundacja Kultury Wizualnej.

2.1.5 STÓŁ POWSZECHNY – MIEJSCE AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Spotkania sąsiedzkie online

- SKĄD WYCHODZISZ? – warsztaty kolażowe
20 kwietnia, 4 i 18 maja, 1 i 15 czerwca

Za sposób mówienia o tym, co nas otacza obieraliśmy formę kolażu, która wydawała się dobrze oddawać różnorodność otaczających nas przestrzeni. Na warsztatach rozmawialiśmy o tym, co w naszym sąsiedztwie wywołuje emocje, zarówno te pozytywne, jak i negatywne. Potem próbowaliśmy o nich opowiedzieć językiem obrazów. Użyliśmy do tego materiałów, które na co dzień „zaśmiecają” codzienny krajobraz – ulotek, gazetek reklamowych, informatorów kulturalnych – tych, które leżą tu i tam na ulicy oraz w innych miejscach publicznych.

Prowadzenie: Ada Tymińska

- EKSPLORACJE-KOMBINACJE-TRANSFORMACJE, czyli trening kreatywności
27 kwietnia, 11 i 25 maja, 8 i 22 czerwca

Pojęcie kreatywności wzbudza w wielu ludziach lęk, który wiąże się z nieznanym. Bardzo niechętnie pozbywamy się starych schematów działania i myślenia. Ale przecież twórcze myślenie przydaje się każdemu. Zaprosiliśmy uczestników warsztatu do poznania metod, które mogą znacznie poprawić jakość naszego życia, efektywność nauki i wydajność w pracy. Na warsztatach mówiliśmy, słuchaliśmy, malowaliśmy, ruszaliśmy się, bawiliśmy się, śmialiśmy i tworzyliśmy, bo każdy jest kreatywny i może tę kreatywność rozwijać.

Prowadzenie: Joanna Kosiorek

- Cykl spotkań dotyczący projektów społeczno-artystycznych:
  - 1) CZYM JEST PROJEKT SPOŁECZNO - ARTYSTYCZNY I W JAKI SPOSÓB PRZEPROWADZIĆ DO NIEGO DIAGNOZĘ / ANIMACYJNE METODY BADAŃ.

W jaki sposób zbadać potrzeby społeczności? Jak podejść do długotrwałego procesu współpracy z lokalnymi partnerami, by nagłośnić zewnątrz i wewnątrz odpowiedzieć na ich potrzeby, oddziaływać wspólnotowo na funkcjonujące wśród nich relacje i wesprzeć transformację społeczności z uwzględnieniem jej specyfiki i otoczenia, w którym żyje?

- 2) BUDOWANIE I ZARZĄDZANIE PROJEKTEM KULTURALNYM.

W ramach tego warsztatu przepracowaliśmy sposoby określania celów i rezultatów projektowych. Poznaliśmy metodykę zarządzania projektem społeczno – kulturalnym opartą na metodzie łamania struktury pracy. Uczestnicy usłyszeli mini wykład dotyczący pozyskiwania środków na wydarzenia kulturalne oraz dowiedzieli się jak zbudować plan pracy, komunikacji w projekcie oraz zbadać i ograniczyć w nim ryzyka.

3) BUDOWANIE RELACJI ZE SPOŁECZNOŚCIĄ / PROJEKTOWANIE INICJATYW I PRACA W PROCESIE.

Przy ciągłej socjologicznej zmianie rozumienia przestrzeni publicznej i doświadczanym w ostatnich latach zwrocie ku indywidualizacji, prywatyzacji miejsc, zwiększającym się lęku do przebywania w przestrzeniach, które określone zostały 'wspólnymi', coraz trudniej jest zaprojektować wydarzenia, które nie tylko będą atrakcyjne merytorycznie, ale też będą zachęcały do przełamania lęku przed uczestnictwem. Projektując proste formy animacyjne, artystyczne, ruchowe, czy performatywne poszukamy nowych, laboratoryjnych metod budowania relacji z naszymi beneficjentami - uczestnikami i uczestniczkami tworzonych przez nas projektów.

Prowadzenie: Agnieszka Różyńska

- Cykl spotkań dotyczący różnych form współpracy mieszkańców z samorządem.
  - 1) 12 sierpnia zaprosiliśmy na spotkanie o budżecie obywatelskim. Porównywaliśmy jak wygląda budżet obywatelski w Polsce i w innych krajach. Jak to się zaczęło, do jakich spraw wykorzystują go mieszkańcy i co udaje im się uzyskać.
  - 2) 17 sierpnia rozmawialiśmy o budżecie obywatelskim w Warszawie. Jak się do niego przygotować, na co zwrócić uwagę przy wypełnianiu wniosku. 3)
  - 3) 24 sierpnia skupiliśmy się omówieniu inicjatywy lokalnej - jak ją dobrze przygotować, co jest kluczowe. Uczestnicy spotkania dowiedzieli się, jakie akcje, działania najłatwiej realizować w ramach tej formuły.
  - 4) 31 sierpnia przyjrzelśmy się innym formom wspierania sąsiedzkich pomysłów. - jak przygotować się do akcji crowdfundingowej, na co zwrócić uwagę, by była skuteczna. Podzieliliśmy się inspiracjami i doświadczeniami osób/organizacji, które zdecydowały się na taką formę.

Prowadzenie: Ewelina Bartosik

- „Spotkania sąsiedzkie – gry RPG: W poszukiwaniu” to cykl spotkań w których za pomocą Mistrza gry tworzyliśmy własną postać i wybieraliśmy się na przygodę w świecie stworzonym z wyobraźni. Przygoda była otwarta dla wszystkich młodszych nastolatków od 10 r. ż. : typowych, nietypowych, z trudnościami i bez. Nawiązaliśmy nieoczekiwane przyjaźnie i poszukiwaliśmy drogi do tego aby mimo przeciwności losu wciąż się rozwijać. A to wszystko dzięki starej dobrej metodzie gier RPG. Cała zabawa odbywała się na Discordzie.

Prowadzenie: Olga Ślepowrońska, Krzysztof Sawicki

2.1.6 Ludowa Historia Polski

W ramach cyklu wykładów i seminariów Ludowej Historii Polski stawiamy sobie za cel odzyskanie pamięci o dziejach 90% populacji naszego kraju. Otóż dziś, bez odzyskania historii klas ludowych, trudno sobie wyobrazić odbetonowanie teraźniejszości, a zarazem otwarcie jej na przyszłość. Projekt historii ludowej, łączy w sobie funkcje tożsamościowe, poznawcze i utopijne. Stara się odzyskać wymazane doświadczenia, marzenia i walki.

Prowadzenie:

Przemysław Wielgosz- dziennikarz i publicysta, redaktor naczelny miesięcznika *Le monde diplomatique* edycja polska oraz serii książkowych Biblioteka *Le Monde diplomatique* i Biblioteka alternatyw ekonomicznych.

➤ Bunt chłopów w pańszczyźnianej Polsce

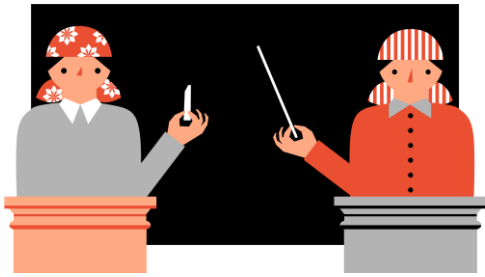

Pierwsze spotkanie trzeciego sezonu naszego seminarium było podwójną premierą – książki Michała Rauszera *Bękarty pańszczyzny. Historia buntów chłopskich*, a zarazem serii "Ludowa historia Polski", która ukazywać się będzie pod redakcją Przemysława Wielgosza nakładem Wydawnictwa RM.

Do czego doprowadzić mogą głód i ciężka praca? I kiedy wyzysk staje się nie do zniesienia? W swojej najnowszej książce zatytułowanej *Bękarty pańszczyzny. Historia buntów chłopskich* Michał Rauszer odpowiada na te i inne pytania, a także analizuje historyczny fenomen buntów chłopskich. Wykorzystując interdyscyplinarne narzędzia, przygląda się wybuchającym w całej Europie antyfeudalnym wojnom chłopskim, rebeliom i strajkom, uwagę szczególną kierując na rabację galicyjską 1846 roku. Rauszer nie rozpatruje tych wydarzeń w kategoriach spontanicznych czy zorganizowanych wystąpień politycznych, nie ogranicza się również do stworzenia kroniki walki klasowej. Bunt chłopski okazują się bowiem jednym z kluczowych procesów konstruowania kultury oporu, która stanowiła główne narzędzie chłopskiej walki z pańszczyzną. Zakorzeniony w niej codzienny, nieefektowny, ale masowy i przez to do pewnego stopnia skuteczny opór miał ogromne znaczenie dla budowania chłopskiej tożsamości, wspólnoty i sprawczości. To pod naciskiem tego oporu rozpadały się struktury poddaństwa i pańszczyzny, to z niego wyłaniały się rozliczne formy chłopskiej podmiotowości politycznej, które znacząco wpłynęły na kształt nowoczesnej sfery publicznej w Polsce. W swoich zróżnicowanych i determinowanych historycznie przejawach chłopska kultura oporu może być inspirująca także dzisiaj.

Wykład: Dr Michał Rauszer (Zakład Interdyscyplinarnych Badań nad Kulturą Uniwersytet Warszawski)

➤ Chłopskie siłaczki. Edukacja szkolna na polskiej wsi

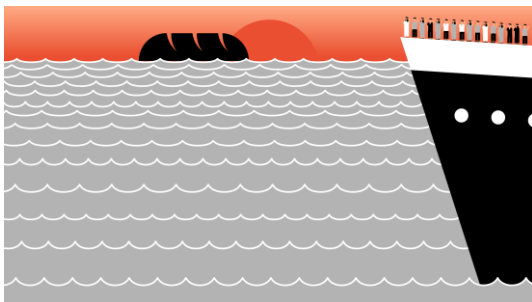
Szkolnictwo ludowe (powszechne) okresu międzywojennego miało swoje wyrobnice i bohaterki. Szczególnie na wsi. Fenomenem tego czasu była rosnąca liczba nauczycielek pochodzenia wiejskiego. Były one częścią większej – obejmującej połowę zatrudnionych – grupy kobiet pracujących w ludowych placówkach edukacyjnych. Co o nich wiemy?

Jak wyglądała ich praca i życie codzienne? Czy pozostawiły po sobie wspomnienia? Co myśleli o nich współcześni? Jaki obraz wiejskiej edukacji, stosunków społecznych, a wreszcie sytuacji kobiet na wsi wyłania się z ich doświadczeń i głosów. I dlaczego głosy te nie były zbyt liczne i donośne?

Wykład:

dr Monika Piotrowska-Marchewa (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego)

➤ Za chlebem i za morze. Ludowe migracje z Europy Wschodniej w czasie pierwszej globalizacji (1870-1914)

Kapitalizm przemysłowy umasowił migracje ze wsi do miast i ośrodków przemysłowych w bliższej i dalszej oraz zamorskich. Zacofane regiony Europy włączyły się w ten proces na przełomie XIX i XX wieku. Skala przemieszczeń miała charakter bezprecedensowy. W latach 1870-1914, w okresie tzw. pierwszej globalizacji, ponad

25% ludności Europy Wschodniej zdobyło doświadczenie migracyjne. Po zniesieniu pańszczyzny, ludowe grupy wiejskie, chłopci i drobni kupcy i rzemieślnicy żydowscy, rozwarstwiają się i szukają nowego miejsca, zmieniając zajęcia, źródła dochodu, styl życia i miejsce zamieszkania lub pracy. Chłopskie migracje do lokalnych ośrodków przemysłowych miały częściej charakter sezonowy, a żydowskie – stały. Ten wzór miał się powtórzyć w dalszych migracjach do zachodnich landów niemieckich i do Francji, a następnie zamorskich. Pofeudalna odmiennosc dwóch plebejskich grup społecznych Europy Wschodniej odtworzyła się we wzorach migracyjnych. Migrowano równolegle, ale osobno, w innym celu i według innego schematu.

Wykład:

Dr hab. Anna Sosnowska (Ośrodek Studiów Amerykańskich UW)

3. UCHWAŁY

Uchwała Rady Fundacji nr 1/2020 z dnia 20/01/2020
o zmianie statutu Fundacji Strefa WolnoSłowa

Uchwała Rady Fundacji nr 2/2020 z dnia 18/03/2020
o odwołaniu członków zarządu Fundacji Strefa WolnoSłowa

Uchwała nr 3/2020 Zarządu Fundacji z dnia 30/06/2020
o przyjęciu sprawozdania finansowego za 2019 rok

4. DANE FINANSOWE

1) informacja o wysokości uzyskanych przychodów, z wyodrębnieniem ich źródeł (np. spadek, zapis, darowizna, środki pochodzące ze źródeł publicznych, w tym z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego) oraz formy płatności (np. gotówka, przelew), odpłatnych świadczeń realizowanych przez fundację w ramach celów statutowych z uwzględnieniem kosztów tych świadczeń; jeżeli prowadzono działalność gospodarczą, wynik finansowy tej działalności oraz procentowy stosunek przychodu osiągniętego z działalności gospodarczej do przychodu osiągniętego z pozostałych źródeł.

Fundacja osiągnęła w roku obrotowym przychody z następujących źródeł:

Płatne warsztaty: 24484

Kawiarnia i catering: 66975,00

Udział w projekcie „Dramaturgie społeczne” w kooperacji z Teatrem Powszechnym: 200.500,00 zł

Udział w projekcie „Centrum Jasna” w kooperacji ze Stowarzyszeniem im. Stanisława Brzozowskiego: 13.000,00 zł

Dotacje M.St. Warszawy: 55.000,00 zł

Udział w projekcie „Atlas of transitions. New Geographies for a Cross-Cultural Europe” w kooperacji z Teatrem Powszechnym: 42.598,00 zł

Dotacje Komisji Europejskiej: ---

Darowizny osób fizycznych: 4535,00

Pozostałe : 2439,02

Zrzutka.pl : 15.000,00

2) Informację o poniesionych kosztach na:

a) realizację celów statutowych, 390.874,33

b) administrację (czynsz, opłaty telefoniczne, pocztowe itp.), 28537,44

c) działalność gospodarczą 29415,9

d) pozostałe koszty 1318,28

3) Dane o:

a) Liczbie osób zatrudnionych w fundacji z podziałem według zajmowanych stanowisk i z wyodrębnieniem osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej. W roku 2020 fundacja podejmowała jedynie współpracę na zasadach określonych w Kodeksie Cywilnym, 2 osoby zatrudnione były jedynie w działalności gospodarczej, łączna ilość osób, które podjęły współpracę z fundacją w roku 2020 to: *54 osoby.*

b) Łącznej kwocie wynagrodzeń wypłaconych przez fundację z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia, z wyodrębnieniem całości tych wynagrodzeń osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej. Jedynie umowy cywilno-prawne: *326.663,47*

c) Wysokości rocznego lub przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego łącznie członkom zarządu i innych organów fundacji oraz osobom kierującym

wyłącznie działalnością gospodarczą z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia.

Członkowie zarządu pracują bez wynagrodzenia, jako osoby zatrudnione (współpracownicy) przy realizacji poszczególnych projektów fundacja wypłaca osobom, które pełnią funkcje w zarządzie kwotę: 90.988,73

d) Wydatkach na wynagrodzenia z umów zlecenia.

Fundacja opiera swoją działalność na współpracownikach, suma wydatków z tytułu wynagrodzeń z umów zlecenia i o dzieło wyniosła w ciągu roku: 297.653,47

e) Udzielonych przez fundację pożyczkach pieniężnych, z podziałem według ich wysokości, ze wskazaniem pożyczkobiorców i warunków przyznania pożyczek oraz z podaniem podstawy statutowej udzielania takich pożyczek.

Nie występują.

f) Kwotach zgromadzonych na rachunkach płatniczych, ze wskazaniem banku w przypadku rachunku bankowego lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo- kredytowej w przypadku rachunku członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo- kredytowej, oraz kwotach zgromadzonych w gotówce.

Bank fundacji to BNP PARIBAS, fundacja prowadzi wyodrębnione konta dla działalności gospodarczej i dla projektów. Na dzień bilansowy fundacja wykazała: 69211,13

g) Wartości nabytych obligacji oraz wielkości objętych udziałów lub nabytych akcji w spółkach prawa handlowego ze wskazaniem tych spółek.

Nie występują

h) Nabytych nieruchomościach, ich przeznaczeniu oraz wysokości kwot wydatkowanych na to nabycie.

Nie występują

i) Nabytych pozostałych środkach trwałych.

Nie występują

j) Wartości aktywów i zobowiązań fundacji ujętych we właściwych sprawozdaniach finansowych sporządzanych dla celów statystycznych.

Wartość aktywów i pasywów w roku bilansowym wynosiła: 124.170,81

Wartość pozycji: rezerwy i zobowiązania: 38795,73

Zysk strata z lat ubiegłych: 71,456,51

Inwestycje krótkoterminowe: 0,00

4) Dane o działalności zleconej fundacji przez podmioty państwowe i samorządowe (usługi, państwowe zadania zlecone i zamówienia publiczne) oraz o wyniku finansowym tej działalności: $63000+54000=117\ 000$

5) Informacje o rozliczeniach fundacji z tytułu ciężących zobowiązań podatkowych, a także informacje w sprawie składanych deklaracji podatkowych.

Fundacja korzysta ze zwolnienia w podatku dochodowym od osób prawnych na podstawie art. 17 ust 4 pkt 1 – organizacja składa deklaracje roczną CIT 8 z załącznikami CIT 8o, CIT D.

Jako płatnik podatku dochodowego od osób fizycznych fundacja składa deklaracje PIT 4R oraz wystawia PIT 11 do pracowników i współpracowników. Fundacja jest czynnym podatnikiem podatku od towarów i usług i składa deklaracje VAT 7 – fundacja składała deklaracje za okresy kwartalne (VAT 7K). Wszystkie daniny

wynikające z powyższych deklaracji zostały uregulowane w ustawowym terminie.

6) Informacja czy w okresie sprawozdawczym była przeprowadzona w fundacji kontrola, a jeśli była, to jaki był jej wynik.

W roku 2020 nie była przeprowadzana kontrola fundacji.

7) Informacja czy Fundacja ustanowiona na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach jest instytucją obowiązaną w rozumieniu ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. poz. 723, 1075,1499 i 2215).

Fundacja jest instytucją obowiązaną w rozumieniu ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

8) Informację o przyjęciu lub dokonaniu przez fundację ustanowioną na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane, wraz ze wskazaniem daty i kwoty operacji.

Nie było płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro.